

Venjances quotidianes i altres interferències entre pensar i dir

---

Empar Moliner
T'estimo si he begut
Quaderns Crema, Barcelona, 2004
208 pàgs.

Entre allò que pensem i allò que diem hi ha sovint una distància considerable que respon a les normes d'educació, a la diplomàcia, a la necessitat de fer-nos entendre i de voler agradar o, directament, a la frivolitat, la hipocresia i la mentida, en graus diversos de premeditació i intencionalitat. És aquest desequilibri entre discurs interior i actitud externa un dels recursos humorístics més eficaços que E. Moliner utilitza en aquest recull de contes per fer-nos riure. I ho aconsegueix. Si, com passa al llibre, entre els personatges sorgeix una relació de desig, la distància augmenta i la comunicació s'omple d'interferències. Així, el conte «La interpretació dels somnis» se sustenta en aquesta estratègia: el bibliotecari Plàcid imagina què podria dir al seu nòvio per evitar que s'enfadés, tot i que sap amb certesa que aquest li ha amollat amb clara intenció de barallar-se una frase com «He somniat que t'enxampava al llit amb un altre home». També la jove universitària de «La gran muralla», que aconsegueix una cita amb el seu admirat professor de crítica teatral, abans de contestar, sospesa les reaccions que poden causar en l'home les diferents respostes a la qüestió «Votes?» que ell li ha preguntat.

Dissimular els prejudicis, o esforçar-se per mostrar que no se'n tenen, és una ocasió propícia per notar com el monòleg interior i la conversa amb els altres s'allunyen encara més i acaben per tenir ben poc en comú. La presidenta de l'associació de dones que celebra el Dia Internacional de la Lactància Materna en un altre text, tot i definir-se com una persona progressista i «d'esquerres», no veu amb bons ulls que el seu fill adolescent s'ajunte amb Sidónio Guimarães: «Li vol preguntar (al fill), sense que es noti cap racisme (perquè no és racisme), si aquell noi és convenient o no». En

«AprenGUI a tastar vins», l'excel·lent personatge arribista de la senyora Salmeron és un dels casos més sagnants de persona que mai no diu el que pensa i disfressa el seu discurs segons l'interlocutor, per semblar el que no és i probablement ja no serà mai: una dona de classe benestant.

Un dels encerts del llibre és la parla dels personatges, fluida i versemblant: les dones del divertidíssim «La baixa qualitat de la poesia contemporània», per exemple, desmunten completament el poema que els mostra l'arrogant professor, amic, exmarit i amant, però introduint les seues opinions amb paraules de dubte o d'inseguretat.

En les situacions habituals dels contes, l'autora exagera un tret del caràcter d'algu —ser protector i voler cuidar de la parella a «La importància de la higiene bucodental», o ser infantil a «L'evolució anual de la veu humana»— o una circumstància —la presència dels dos pobres a prop de la reunió de mares que donen de mamar a l'aire lliure, un gos enorme que borda sense parar, una plaga de rates— i la conjuntura canvia, generalment escapa al control dels protagonistes, que es veuen desbordats pels esdeveniments —ni que semblen insignificants— i es transforma en un no-res absurd que deixa un regust d'humor fresc o amarg, segons els casos.

De vegades l'autora aconsegueix recrear un sentiment incòmode o un gest subtil, com passa a «Carta al meu fill no biològic», un dels millors relats al meu entendre — juntament amb el primer—, que conta una mena d'inofensiva venjança quotidiana dels tímids enfront dels eloqüents. O el reconeixement de les misèries i mancances de qualsevol vida, en «Avantatges d'un viatge organitzat», passions que el temps ha desgastat i que s'han convertit en una companyonia suportable dins el ritme monòton del dia a dia, però que en circumstàncies extraordinàries són una molèstia que no es pot esquivar. Les vacances, per exemple.

E. Moliner reflecteix en espills conveys imatges de l'amor, la parella i el sexe entre escriptors, estudiants, professors, locutors de ràdio i oficinistes; característiques humanes deformades que provoquen el riure. Guanyen els textos on la distorsió, menys perceptible, capta matisos i ambigüitats de les relacions entre individus.

Arantxa Bea

Feu zàping

Vicent Pallarés
L'àngel covard
Bromera, Alzira, 2004
304 pàgs.

Vicent Pallarés, un professor establert a Onda i veterà dels premis literaris (ha obtingut el de Literatura Eròtica de la Vall d'Albaida i el de Narrativa Ciutat de València, entre altres), va ser guardonat el passat mes de gener amb el Premi de Novel·la Enric Valor de la Diputació d'Alacant en l'edició del 2003. La seua obra, *L'àngel covard*, explica algunes vivències d'un nen de set anys, fill d'una família valenciana de classe obrera emigrada a la Barcelona dels anys cinquanta.

Trenta-huit capítols breus se'ns hi conten a través de la perspectiva d'un xiquet que veu passar dos anys de la seua vida en un ambient familiar i social hostil. I l'expressió «veu passar» és literal: una vegada llegida la novel·la, a un li fa la sensació que aquest protagonista no té cap meta, cap afany, i es limita a sobreviure a les adversitats de manera contemplativa. És clar que en moltes ocasions un protagonista no necessita cap objectiu explícit, però aquesta vegada una mancança així endureix considerablement la lectura, i més encara si tenim en compte que la tímidesa i el marcat caràcter introvertit de l'Albert són un entrebanc insalvable a l'hora d'actuar i precipitar els esdeveniments.

L'Albert és una víctima constant i indefensa del seu pare, dels seus amics, dels seus companys d'escola i, si volguérem arribar a l'extrem, del seu primer amor: fins i tot la seua primera experiència sexual —amb set anys!— li cau al damunt sense que ell hi pose res de la seua part. La Llúcia, tan bonica i tan sensual en un primer moment, acaba semblant una persona malvolent, desagradida i sense escrúpols, que deixarà seqüeles en la personalitat del protagonista amb total impunitat. Això no seria un problema si el nostre Albert tingués